

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
Державного управління,
публічного адміністрування
та економічної теорії
Протокол № 1 від 29.08.2025 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛО

**ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА
робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)**

Галузь знань	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність	С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізацією С1.01 Економіка)
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Освітня програма	"Економіка та економічна політика"
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Розробник:

к. е. н.,
доцент

Олена КЛІМЕНКО

Завідувач кафедри

Державного управління, публічного
адміністрування та економічної
політики

Наталія ГАВКАЛОВА

Гарант програми

Олена КЛІМЕНКО

Харків
2025

ВСТУП

Дисципліна «Економічна політика» є важливою складовою професійної підготовки майбутніх економістів та управлінців. Вона спрямована на формування системного розуміння ролі держави у регулюванні соціально - економічних процесів, засвоєння теоретичних основ та прикладних механізмів реалізації економічної політики, а також розвиток аналітичних навичок у сфері прийняття управлінських рішень.

Актуальність вивчення дисципліни зумовлена необхідністю реагування на виклики глобалізації, посиленням економічного дисбалансу, структурними трансформаціями в національній економіці, впливом воєнних і кризових факторів, а також потребою у виробленні ефективних стратегій відновлення та сталого розвитку. Економічна політика виступає ключовим інструментом досягнення макроекономічної стабільності, стимулювання інноваційної активності та забезпечення соціальної справедливості.

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів здатності критично оцінювати державні економічні рішення, прогнозувати їхні соціально-економічні наслідки, а також застосовувати отримані знання в управлінській практиці та аналітичній роботі.

Завданням навчальної дисципліни є засвоєння методології та концептуальних підходів до розробки економічної політики, вивченні механізмів та інструментів державного впливу на соціально-економічний розвиток, формуванні вмінь аналізувати ефективність економічної політики та прогнозувати її наслідки, розвитку здатності застосовувати набуті знання для вирішення практичних завдань у сфері економічного аналізу та управління.

Об'єктом навчальної дисципліни є система економічних відносин, у межах яких формується та реалізується державна економічна політика.

Предметом навчальної дисципліни є теоретичні засади, механізми, інструменти та результати реалізації економічної політики держави на макро- та мезорівнях.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
РН15	СК11, СК12, СК13, СК14
РН18	ЗК2, ЗК4, СК13, СК17
РН27	СК17

де

РН15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

РН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

РН27. Набути навички для забезпечення розробки сценаріїв соціально-економічного розвитку на мікро- та макрорівнях.

ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з урахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

СК17. Здатність до розробки сценаріїв соціально-економічного розвитку на мікро та макрорівнях.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Державна економічна політика та механізми її формування

Тема 1. Національна економічна система як об'єкт економіко-політичних рішень

1.1. *Національна економічна система як об'єкт економіко-політичних рішень.* Концепції змісту національної економіки. Класифікація національних економік. Суб'єкти національної економіки. Структура національної економіки.

1.2. *Національна безпека.* Функції національної економіки. Показники економічної безпеки.

1.3. *Середовище національної безпеки.* Природно-екологічне середовище. Економічне середовище. Соціальне середовище. Інституційне середовище. Політико-правове середовище.

Тема 2. Інституціональна матриця економічної політики держави

2.1. *Економічний потенціал національної економіки.* Структура та засади вимірювання економічного потенціалу національної економіки, поняття та види, функції. Методичні підходи до оцінювання потенціалу національної економіки.

2.2. *Структура інститутів органів державної влади.* Форми правління та державного устрою. Державні інститути та органи. Конституція України про основні засади державності. Правова та соціальна держава.

2.3. *Характер взаємодії між державою та суспільством.* Соціальне партнерство. Основні види політичних процесів. Політична кампанія. Мітинг. Демонстрація. Реформа.

Тема 3. Державність та державне регулювання економіки. Інструменти державного регулювання економіки

3.1. *Господарський механізм.* Сутність та елементи господарського механізму. Система управління економікою. Планування та програмування.

3.2. *Держава як суб'єкт економічних відносин.* Економічні функції держави. Концепції державного регулювання. Сутність, цілі, важелі (інструментарії) та основні напрями регулювання економіки.

3.3. *Основні форми державного регулювання.* Роль фінансів у господарському механізмі. Фінансова система. Державні фінанси. Фіскальна політика. Фіскальні методи регулювання виробництва. Грошово-кредитна система. Необхідність удосконалення механізму господарювання в Україні.

Тема 4. Методи та моделі розробки політичних рішень в економіці

4.1. *Особливості прийняття рішень у сфері державної політики.* Принципи прийняття рішень. Модель широкої політичної підтримки шляхом гармонізації інтересів. Модель вирішення за принципом згоди більшості. Модель ухвалення рішень на основі консенсусу.

4.2. *Специфіка прийняття урядових рішень.* Фактори прийняття рішень. Формальна модель прийняття рішень. Змагальна модель. Колегіальна модель.

4.3. *Адміністративні рішення.* Типова модель ухвалення адміністративних рішень. Тип «раціонального рішення». Тип «рішень, заснованих на судженні». Тип «інтуїтивного рішення».

Тема 5. Моніторинг і оцінювання державної економічної політики

5.1. *Система національних рахунків (СНС).* Національні рахунки як фактологічна база макроекономіки. Методологічні принципи побудови СНС. Основні категорії СНС.

5.2. *Валовий внутрішній продукт (ВВП) та валовий національний продукт (ВНП).* Сучасні методи обчислення ВВП. Проблеми тіньової економіки. Вимірювання ВВП та проблеми, що пов'язані з ним.

5.3. *Інфляційні проблеми вимірювання ВВП.* Переоценення та недооцінення реального економічного зростання. Корегування ВВП.

Проблеми впливу нових товарів і технологій. Структурні перетворення споживчого вибору.

Змістовий модуль 2. Основні напрями державної економічної політики та алгоритми її реалізації.

Тема 6. Державна науково-технічна та інноваційно-інвестиційна політика держави

6.1. *Сутність науково-технічної політики.* Поняття науково-технічної політики, основні напрями розвитку та цілі. Умови ефективного науково-технічного розвитку країни. Особливості науково-технічного розвитку України.

6.2. *Інноваційно-інвестиційна політика.* Державна інноваційна політика. Основні принципи державної науково-технічної та інноваційної політики.

6.3. *Цілі інноваційної політики України.* Макроекономічне стимулювання, фінансування та регулювання інноваційної діяльності в Україні. Пріоритетні напрямки науково-технологічного та інноваційного розвитку України. Основні державні регулятори науково-технічного розвитку.

Тема 7. Проблеми фінансово-кредитного регулювання національної економіки

7.1. *Проблеми державного бюджету як інструменту державного регулювання економіки.* Проблема хронічного дефіциту бюджету. Залежність доходів від зовнішньоекономічної кон'юнктури та податкової бази. Недосконалість бюджетного планування та низький рівень прозорості.

7.2. *Проблеми функціонування грошового ринку.* Низький рівень фінансової інклюзії. Доларизація економіки. Недостатня глибина та ліквідність фінансових інструментів. Проблеми регуляторної політики

7.3. *Банківська система та грошова пропозиція: проблеми функціонування.* Висока концентрація банківського сектору. Кредитні ризики та висока частка проблемних активів. Обмеженість довгострокових ресурсів

Тема 8. Державне регулювання підприємництва та регуляторна політика

8.1. *Мета та інструменти державного регулювання підприємництва.* Створення сприятливого бізнес-середовища, забезпечення конкуренції, захист прав власності. Податкова політика, державна підтримка МСП, антимонопольні заходи.

8.2. *Регуляторна політика та її принципи.* Розробку та впровадження правил регулювання діяльності бізнесу, прозорість, передбачуваність і мінімізація адміністративних бар'єрів.

8.3. *Проблеми та напрями удосконалення регулювання.* Зарегульованість, корупційні ризики, складність дозвільних процедур. Дерегуляція, цифровізація адміністративних послуг. Гармонізація державного регулювання з європейськими стандартами.

Тема 9. Політика економічного зростання та соціального розвитку в національній економіці

9.1. *Стратегічні цілі економічного зростання.* Стійкий розвиток соціально-економічних процесів. Розвиток інноваційної та інвестиційної діяльності. Підвищення продуктивності праці та конкурентоспроможності економіки.

9.2. *Соціальний розвиток як складова економічної політики.* Орієнтація на покращення якості життя населення, соціальну справедливість, зменшення нерівності доходів та доступ до освіти і охорони здоров'я.

9.3. *Проблеми та інструменти реалізації політики економічного зростання та соціального розвитку.* Баланс між економічним зростанням і соціальною стабільністю. Управління інфляцією, зайнятістю, державними видатками. Використання фіскальної, монетарної, інвестиційної та інноваційної політики як основних інструментів.

Тема 10. Державна регіональна економічна політика та управління регіональним розвитком

10.1. *Особливості регіональної економічної політики.* Спрямованість на збалансований розвиток територій, зменшення диспропорцій між регіонами, стимулювання економічної активності та створення робочих місць.

10.2. *Інструменти державного регулювання регіонального розвитку.* Фінансова підтримка регіонів, субвенції, дотації, податкові та інвестиційні стимули. Розвиток інфраструктури та інноваційних кластерів.

10.3. *Проблеми регіональної політики.* Нерівномірність економічного зростання, міграція населення з депресивних регіонів, низька ефективність державних програм, недостатня координація між центральною та місцевими владою.

Перелік практичних занять за навчальною дисципліною наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Перелік практичних занять

Назва теми та завдання	Зміст
1	2
Тема 1. Практичне завдання 1	Особливості визначення середовища національної безпеки
Тема 2. Практичне завдання 2	Методичні підходи до оцінювання потенціалу національної економіки
Тема 3. Практичне завдання 3	Механізми реалізації удосконалення механізму господарювання в Україні.
Тема 4. Практичне завдання 4	Практична реалізація урядових рішень Особливості і механізми

1	2
Тема 5. Практичне завдання 5	Наслідки прояву проблеми впливу нових товарів і технологій
Тема 6. Практичне завдання 6	Пріоритетні напрямки науково-технологічного та інноваційного розвитку України
Тема 7. Практичне завдання 7	Вирішення проблеми недосконалості бюджетного планування та низького рівня прозорості
Тема 8. Практичне завдання 8	Система напрямів гармонізації державного регулювання з європейськими стандартами
Тема 9. Практичне завдання 9	Проблеми досягнення балансу між економічним зростанням і соціальною стабільністю в Україні
Тема 10. Практичне завдання 10	Проблеми регіональної політики та їх вирішення. Міграційні проблеми та проблеми низької народжуваності.

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми та завдання	Зміст
Тема 1 – 10	Вивчення лекційного матеріалу та нормативної бази України
Тема 1 – 10	Підготовка до практичних занять
Тема 1 – 5, 6 – 10	Виконання творчих індивідуальних навчально-дослідних завдань 1 та 2

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ВИКЛАДАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

метод проблемного викладу (т.8), диспут (т.1, 3-4, 6-7, 10), бесіди (т. 2-5, 7-8, 9), пояснювально-ілюстративний метод (т.1-10), моделювання професійних ситуацій (т.7), кейс-стаді (т.4, 8-10), дебати (т. 2-6, 8-10).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит): максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формах семестрового екзамену (іспиту). Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: Індивідуальні навчально-дослідні завдання (20 балів), експрес-опитування (10 балів); письмова контрольна робота (10 балів), колоквиум (20 балів).

Семестровий контроль: Екзамен (40 балів)

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання для навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Спеціальність С1«Економіка та міжнародні економічні відносини»

Освітньо-професійна програма «Економіка та економічна політика»

Навчальна дисципліна «Економічна політика»

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Завдання 1 (тестове), 15 балів

1. Основною метою економічної політики держави є:
 - а) збільшення державних видатків;
 - б) забезпечення економічного зростання і стабільності;
 - в) скорочення грошової маси;
 - г) ліквідація зовнішньоторговельного дефіциту.
2. Фіскальна політика передусім пов'язана з:
 - а) регулюванням валютного курсу;
 - б) формуванням та використанням державного бюджету;
 - в) контролем грошової маси;
 - г) лібералізацією торгівлі.
3. Головним органом реалізації монетарної політики є:
 - а) Міністерство фінансів;
 - б) Центральний банк;
 - в) Державна казначейська служба;
 - г) Міністерство економіки.
4. Дефляційна політика держави спрямована на:
 - а) стимулювання споживчого попиту;
 - б) скорочення інфляції;
 - в) підвищення рівня зайнятості;
 - г) зростання державних інвестицій.
5. Який інструмент належить до непрямих методів економічної політики:
 - а) субсидії підприємствам;
 - б) податкові пільги;
 - в) облікова ставка центрального банку;
 - г) державні закупівлі.
6. Державна політика зайнятості спрямована на:
 - а) збільшення податкових надходжень;
 - б) забезпечення продуктивної зайнятості та зниження безробіття;
 - в) обмеження імпорту робочої сили;
 - г) підвищення мінімальної заробітної плати.
7. Інструментом антикризової економічної політики є:
 - а) монетарна рестрикція;
 - б) державні інвестиційні програми;
 - в) лібералізація цін;
 - г) Приватизація державних підприємств.
8. Який із принципів регуляторної політики, на Вашу думку, є базовим;
 - а) непередбачуваність;
 - б) прозорість;
 - в) зарегульованість;
 - г) адміністративний тиск.

9. Основним завданням соціальної політики держави є:
- а) максимізація прибутку підприємств;
 - б) забезпечення добробуту населення та соціальної справедливості;
 - в) лібералізація ринку праці;
 - г) зниження державного боргу.
10. Інфляційне таргетування — це стратегія:
- а) стримування бюджетного дефіциту;
 - б) контролю рівня інфляції як головної мети монетарної політики;
 - в) забезпечення стабільності валютного курсу;
 - г) обмеження імпорту.
11. До прямих методів державного регулювання відноситься:
- а) зміна облікової ставки;
 - б) ліцензування діяльності підприємств;
 - в) валютна інтервенція;
 - г) податкові пільги.
12. Основним джерелом формування державного бюджету є:
- а) державні позики;
 - б) податкові надходження;
 - в) друк грошей;
 - г) зовнішня допомога.
13. Який з індикаторів демонструє економічне зростання?
- а) рівень інфляції;
 - б) рівень безробіття;
 - в) реальний ВВП;
 - г) державний борг.
14. Державна регіональна політика спрямована на:
- а) посилення ролі столиці;
 - б) збалансований розвиток територій;
 - в) виключно розвиток промислових регіонів;
 - г) скорочення державних інвестицій.
15. Економічна політика держави в умовах глобалізації має враховувати:
- а) лише внутрішній ринок;
 - б) вплив міжнародної конкуренції та інтеграційних процесів;
 - в) виключно потреби великих підприємств;
 - г) тільки фіскальні інструменти.

Завдання 2 (діагностичне), 10 балів

Уряд України в умовах війни змушений одночасно збільшувати оборонні витрати та підтримувати соціальні програми. Це призводить до нарощування бюджетного дефіциту, який частково фінансується за рахунок зовнішніх позик.

Оцініть ефективність такої фіскальної політики. У відповіді поясніть, як зростання бюджетного дефіциту впливає на макроекономічну стабільність; яку роль відіграють зовнішні запозичення у підтриманні платоспроможності держави; які потенційні ризики накопичення боргу у післявоєнний період.

Завдання 3 (діагностичне), 15 балів

Взимку 2022–2023 рр. Україна зіткнулася з масштабними руйнуваннями енергетичної інфраструктури. Держава змушена була застосовувати адміністративні обмеження споживання електроенергії та водночас стимулювати розвиток відновлюваних джерел енергії.

Поясніть, як поєднання адміністративних і ринкових інструментів у енергетичній політиці впливає короткострокову стабільність енергопостачання; довгострокові стимули для бізнесу у сфері відновлюваної енергетики; рівень економічної безпеки країни.

Затверджено на засіданні кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики «__» _____ 202_р. Протокол №__

Екзаменатор

к.е.н., доц. Кліменко О. М.

Завідувач кафедри

д.е.н., проф. Гавкалова Н. Л.

Критерії оцінювання

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики.

Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються за складністю, трудомісткістю та значенням для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного таким чином:

Завдання 1 (тестове). (15 балів)

За кожен правильну відповідь на тестове питання – 1 бал, разом за правильну відповідь на 15 питань – 15 балів.

Завдання 2 (діагностичне). (10 балів)

2 бали – правильне визначення ключових економічних понять та категорій, на яких базується завдання.

2 бали – ідентифікація основних факторів, розуміння та правильно аргументоване наведення причинно-наслідкових зв'язків у наданій ситуації.

2 бали – оцінка короткострокових наслідків для економіки та суспільства.

2 бали – оцінка довгострокових наслідків та ризиків для розвитку соціально-економічних відносин.

2 бали – логіка, аргументованість та академічний стиль викладу.

Завдання 3 (діагностичне). (15 балів)

3 бали – коректне використання теоретичних положень економічної політики для аналізу ситуації.

3 бали – виявлення та пояснення ключових економічних механізмів, що впливають на вирішення наданої проблеми.

3 бали – аналіз короткострокових наслідків для економіки, суспільства чи бізнесу.

3 бали – аналіз довгострокових наслідків і стратегічних ризиків та можливостей для соціально-економічного розвитку країни.

3 бали – цілісність, аргументованість та структурованість відповіді, зокрема логіка, стиль, власний погляд.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Виговська, В., Городніченко, Ю., Сологуб, І. Біла книга реформ 2025. – Київ: Вокс Україна, 2025. – 160 с. – URL: <https://voxukraine.org/wp-content/uploads/2025/04/White-Book-of-Reforms-2025-ukr.pdf>

2. Економічна теорія [Електронний ресурс] : навчальний посібник для самостійної роботи студентів / М. А. Мащенко, М. С. Бріль, О. М. Кліменко [та ін.]; заг. ред. М. А. Мащенко; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. — Електрон. текстові дан. (2,29 МБ). — Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. — 265 с. — Загол. з титул. екрану. — Бібліогр.: с. 261-263. – URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/32799>

3. Макро- та мікроекономіка [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей першого (бакалаврського) рівня / М. А. Мащенко, М. С. Бріль, О. М. Кліменко та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, доцента М. А. Мащенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2021. – 214 с. – URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/27811>

Додаткова

4. Кліменко О. М. Особливості втрати інтенсивності державного економічного регулювання в кризовому періоді / О. М. Кліменко // Ефективна економіка. – 2022. – № 2. – URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/27403>

5. Колядка, М., Феср, О. *Теоретичні основи монетарної політики в умовах глобальної нестабільності*. – Мукачево: Мукачівський державний університет, 2025. – 24 с. – URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/75>

6. Мащенко М. А. Роль інвестиційно-інноваційної політики в умовах формування циркулярної економіки / М. А. Мащенко, О. М. Кліменко, І. Ф. Лісна та ін. // Український журнал прикладної економіки та техніки. - 2022. - Т. 7. - № 3. - С. 54 – 60. – URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29379>

7. Ослунд, А., Кубілюс, А. *Відбудова, реформування та вступ України до ЄС*. – Київ: Наш Формат, 2024. – 280 с.

8. Робінсон, Дж. *Чому нації занепадають. Походження влади, багатства і бідності*. – Київ: Наш Формат, 2022. – 432 с.

9. *OECD Economic Surveys: Ukraine 2025*. – Paris: OECD Publishing, 2025. – 180 p. – URL: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-surveys-ukraine-2025_940cee85-en.html

10. *EU Executive Floats Idea of Reparations Loan for Ukraine, Based on Frozen Russian Assets*. – London: Reuters, 2025. – URL: <https://www.reuters.com/business/finance/eu-executive-floats-idea-reparations-loan-ukraine-based-frozen-russian-assets-2025-09-10/>

Інформаційні ресурси

11. Сторінка курсу на платформі Moodle (персональна навчальна система). Режим доступу до ресурсу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=9040>

12. Державна служба статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

13. Міністерство фінансів України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://mof.gov.ua/uk/>.

15. Національний банк України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://bank.gov.ua>

16. Статистика України : науковий журнал. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: www.ukrstat.gov.ua.